

skal af min personlige Erfaring fortælle et lille Træt, som Exempel paa, hvad der kan fremkomme paa dette Omraade. Der var en Mand, i hvis Aftægtskontrakt det stod, at han skulde befordre Aftægtsnhyderens Korn til Mølle og ham selv til Kirke. Men da de nu ikke stod paa en god Fod med hinanden, fjørte Aftægtsnhyderen den Andens Korn til Mølle, men fjørte det ikke hjem igjen, og fjørte ham og hans Kone til Kirke, men ikke hjem igjen, idet han paastod, at Ordlyden i hans Kontrakt ikke paalagde ham dette. Jeg skal ikke gjøre denne Historie lang, de to Paagjældende bleve forligte, idet jeg til- lod mig at gjøre det, som den høitærede Jus- titsminister ogsaa mente der burde gjøres ved saadan Velighed, jeg fremstillede, hvad den rette Mening egentlig maatte være, og hvad der maatte være det eneste Rigtige, og jeg paastod, at Aftægtsnhyderen ikke vilde finde Medhold ved nogenformøst Ret, og endelig gav han sig; men jeg tror, at der- som Sagen var gaaet videre, og der ikke var kommen Forlig, var Sagen ikke gaaet saa ganske let, og der var maaste kommen Proces ud deraf.

Jeg skal nævne et andet Exempel paa en Sag, som jeg kan konstatere vilde være heldigere stillet, dersom den kunde være af- gjort ved Forligsmægler hjemme i Kommu- nen. Der var en Mand, der havde en Søn, en Dreng, der var lidt uvorn af sig, det havde han Ord for. Han kom i Besiddelse af nogle Webler fra en anden Mand's Have. Det var bleven Gieren fortalt, og han vilde paa- se Drengen op; han paa- se Drengen op en Dag, da denne var i Besiddelse af nogle Webler. Manden tog Drengen i Kraven, gav ham et Drefigen og sagde til ham: Din Tyveknegt, jeg skal lære Dig! Drengen gif hjem til sin Fader og forklarede at Na- boen havde taldt ham en Tyveknegt, blot fordi han havde samlet nogle Webler op, som laa paa Landeveien; Haven laa netop op til Landeveien. Den, der eiede Weblerne, paastod, at Drengen var krobet igjennem Hegnet og taget Weblerne inde i Haven. Hvad skete nu? Han, der havde Sønnen, stævne- de den Anden til Forlig i Kjøbstaden, fordi han havde taldt Drengen en Tyveknegt. Begge Parter gif hver til sin Pro- kurator. Den Mand, hvis Søn havde taget Weblerne, paastod: Min Søn har ikke væ- ret inde i Haven, han har blot samlet We- blerne op i Landeveisgrøften, og derfor er han bleven taldt en Tyveknegt. Den An- den paastod, at Drengen havde været inde i Haven. Sagførerne raadede dem til ikke at indgaa Forlig, naar Sagen hængte saa- ledes sammen som de forklarede. Sagføre-

ren sagde til den ene Part: Den Mand har ikke Lov til at kalde deres Søn en Tyveknegt, men Manden taug stille med, hvad han forøvrigt heller ikke vidste, at Sønnen havde været inde i Haven. Der kom saale- des intet Forlig i Stand. Begge disse Mænd vare fattige. Den Ene havde Jord til en Ko, og den anden var Haandværker. Der var forskjellige Møder, jeg tror nok, der blev taget Situationskort over Haven og Gullet i Hegnet o. s. v., og alt dette ko- stede disse to fattige Mænd mange Penge. Endelig kom der en Mand og henvendte sig til ham, som var Forligsmægler i Tyende- og Aftægtsfager, og sagde til ham: Kan Du ikke faae denne Sag forligt, de to Mænd ødelægge hinanden, de have ikke Raad til at føre en saadan Proces. Ja, siger saa Vedkommende, vil Du formaa dem begge to til at komme til mig, skal jeg gjerne gjøre et Forsøg. Da de kom til Forligsmægleren, talte han noget med dem, og saa tilstod Haandværkeren, at han vidste godt, at hans Søn ikke var saa rar, og den Anden sagde: Det kunde blive godt med Weblerne; men jeg kom til at give Drengen et Drefigen, og saa mente Faderen, at han kunde have givet ham en til. Kort sagt, de bleve forligte, og der blev skrevet ind til Kjøbstaden, at nu var den Sag hævet, nu kunde Procuratorerne spare deres Uleilighed. Dersom det nu havde været saaledes, at der havde været en For- ligsmægler hjemme i Kredsen, er jeg over- bevist om, at der aldrig var bleven nogen Proces i den Sag. Saaledes kunde jeg anføre mange Exempler ogsaa fra Tyende- fager. — Jeg ser ikke, at det er noget glim- rende Resultat, som det erede Medlem for Svendborg Amts 7de Valgkreds (Brocken- huus-Schaal) omtalte, at der kun bliver en Trediedel af Sagerne henviste til Retten. Jeg anser det for et usselt Resultat, naar vort Forligsvæsen blandt alle de Sager, der komme for, ikke kan sørge for at naae et ar- det Resultat, end at en Trediedel af alle Sagerne henvises til Retten; thi dersom man vil nøie efterse, hvad disse Sager dreie sig om, vil man blive klar paa, at de i Virkeligheden ikke fortjener andet, end hur- tigt muligt at blive forligte, idet der i Grunden ikke har været Noget at strides om. Det Samme er Tilfældet med Aftægtsfager. Det var Stridsspørgsmaalet i den Sag, jeg før nævnte, at Vedkommende, der ikke holdt af Aftægtsnhyderen, mente, at han kunde bære sig saaledes ad; men han vidste godt, at det ikke var Meningen med Kontrakten. Man siger i daglig Tale at fjøre til Mølle, og man veed, hvad det betyder. Saaledes er det paa saa mange Omraader. — Der høitærede